

Informatienota voor de raad (RIN)

Portefeuillehouder	:	wethouder W. Steeghs
Behandelend ambtenaar	:	Mevrouw M. Guijt
Zaaknummer	:	91807-2021
Bijlagen	:	--
Datum B&W vergadering	:	14 december 2021

Onderwerp: stand van zaken jeugdbescherming in Brabant

Aan de gemeenteraad,

Kennis te nemen van

De stand van zaken van de jeugdbescherming in Brabant.

Inleiding

Het afgelopen half jaar hebben wij u geïnformeerd over de problemen die spelen in de organisatie van de jeugdbescherming in Brabant. Het betreft kinderen van wie de opvoedsituatie ernstig te wensen overlaat en van wie daardoor een gezonde ontwikkeling bedreigd wordt. Zodanig dat moet worden ingegrepen middels een door de rechter of officier van justitie uitgesproken maatregel van jeugdbescherming of jeugdreclassering. In Brabant voeren vier gecertificeerde instellingen (GI's) deze maatregelen uit middels een contract dat zij hebben met de gemeenten.

Kernboodschap

De continuïteit van deze zorg komt al lange tijd in het gedrang. Drie ontwikkelingen liggen daaraan ten grondslag:

- onvoldoende direct beschikbare passende hulp die de GI's moeten inzetten tijdens hun betrokkenheid bij een gezin,
- een enorm verloop en tekort aan gekwalificeerd personeel en
- ingrijpende problemen in de bedrijfsvoering en de financiële gezondheid van veruit de grootste GI; JeugdBescherming Brabant (JBB).

De gemeenten van de samenwerkende vijf jeugdzorgregio's in Brabant proberen hierbij al minstens twee jaren in samenspraak met partijen als de Inspectie G&J en de Jeugdautoriteit tot betere condities te komen. Desondanks zagen JBB en de William Schrikker Jeugdbescherming & Jeugdreclassering (WSG) zich genoodzaakt in het voorjaar een opnamestop in te stellen. Een eenzijdig besluit en een zeer uitzonderlijk, uitiem middel.

Doel van de opnamestop was de dienstverlening aan de bestaande cliëntèle én het personeel te beschermen. Beschermen tegen overbelasting, tegen verdergaande vershraling van de zorg en tegen calamiteiten. De problemen in de jeugdbescherming in Brabant bleken representatief voor de landelijke staat waarin deze sector verkeert en de sector kan sindsdien rekenen op niet aflatende aandacht van lokaal bestuur, ministeries, inspectie, tweede kamer én de pers. Het werd alle aandacht ten spijt aanvankelijk niet perse eenvoudiger voor partijen om perspectief te bieden, om direct iets te kunnen betekenen voor elkaar en voor de kinderen en hun ouders. Wij kunnen u nu informeren over de vooruitgang die intussen wel geboekt is.

Stand van zaken in de casuïstiek

In juli hebben we met man en macht gewerkt aan de inrichting van een crisisorganisatie als gevolg van de opnamestop bij JBB en de WSG. In de eerste periode is er vooral veel inzet gepleegd om voldoende personeel te krijgen. Daarna is gewerkt om administratieve zaken goed op orde te krijgen, simpelweg omdat deze keten niet is ingericht op dit soort plotse en ingrijpende onderbreking van de bestaande in- en doorstroom van casuïstiek.

Sinds september zien we de wachttijden voor de inzet van een jeugdbeschermer in nieuwe zaken teruglopen en zien we tevens een duidelijke verbetering in de kwaliteit van dienstverlening. Vernieuwende werkwijzen dragen bij aan een efficiëntere inzet van personeel. Het lukt nog niet in alle gevallen om tijdig een vaste jeugdbeschermer toe te wijzen. Voor Gemert-Bakel geldt momenteel dat 1 gezin onder het tijdelijke team van gezinsvoogden valt. Dit is een landelijk erkend probleem. In alle gevallen wordt de veiligheid van de kinderen wel in kaart gebracht. In geval van acute bedreiging wordt er direct een jeugdbeschermer ingezet.

Het Brabants Plan van Aanpak

Gemeenten en GI's hebben de krachten gebundeld en een planmatige aanpak vastgelegd. Het plan pakt de grote onderliggende kwetsbaarheden van de jeugdbescherming in Brabant aan, op korte en langere termijn.

Het Plan verwijst tevens naar andere, gerelateerde plannen en betracht de benodigde samenhang te bieden. Zoals het herstelplan dat JBB opstelde om te komen tot een gezonde bedrijfsvoering en werkgeverschap, en de 'verbeteragenda' die gemeenten en de ketenpartners sowieso al ambieerden om op de meer lange termijn tot effectiever en aantrekkelijker vormen van jeugdbescherming te komen.

Het Brabantse plan van aanpak is niet op de laatste plaats een resultaat van de inmenging en het toezicht door ministeries en de inspectie en staat zodoende ook voor een met hen gedeeld vertrouwen in een adequate uitweg uit de crisis. Het plan wordt momenteel in stijl opgemaakt en wordt naar u nagezonden.

Vervolgstappen

Wij informeren u nu expliciet over een aantal kwesties dat is opgenomen in het plan van aanpak:

Op de eerste plaats is overeengekomen dat de opnamestop 15 december eindigt. Momenteel wordt uitgewerkt hoe de nieuwe aanwas van cliëntèle van kwalitatief goede zorg wordt voorzien, vanaf het moment van reguliere opname door JBB en de WSG. Dat is een grote uitdaging omdat de GI's nog steeds niet ruim in de personele jas zitten en bij JBB de uitstroom van medewerkers groter is dan de instroom. De inspectie ziet, naast de gemeenten, ook toe op een ordentelijk herstel van de instroom opname.

Overdracht van de casuïstiek uit het huidige tijdelijke crisisteam naar de GI's start in februari 2022.

Op de tweede plaats hebben de gemeenten een projectleider aangesteld, die per 15 november is begonnen aan de opdracht om de problemen op de arbeidsmarkt in de Brabantse jeugdbescherming in de volle breedte te verbeteren. Geen eenvoudige opgave, maar wij rekenen zonder meer op een opbrengst gezien de heel diverse invalshoeken die we daarbij voor ogen hebben. Denkt u aan de mogelijkheden die verdergaande functiedifferentiatie biedt, aan een samenwerking met Hogescholen, aan een vorm van traineeship binnen de bestaande jeugdbeschermingsketen en aan innovatie van bestaande wervingsprocedures.

Op de laatste plaats gaan wij door met de 'doorbraakaanpak' waarbij voor elk kind dat is toevertrouwd aan een GI en voor wie niet snel de passende hulp beschikbaar lijkt, een maximale inspanning volgt. Een inspanning van GI, gemeente, toegangsteams, zorgaanbieders en het Regionaal Expertteam of andere casustafels.

Het tot en met december verlengde toezicht door de inspectie richt zich onder andere hierop. Wij zijn positief gestemd over de daling van het aantal kinderen dat te lang wacht op passende hulp. Desondanks zijn we er nog niet, en is het aan de inspectie om binnen nu en een paar weken te beoordelen of de resultaten aanleiding zijn voor een beëindiging van het toezicht. De inspectie zal zich daarbij ook baseren op de indrukken die ze kreeg tijdens de gespreksrondes in de vijf regio's afgelopen weken.

Financiën

Vooralsnog zijn er geen financiële consequenties bekend.

Deze raadsinformatienota is besproken in de B&W vergadering op genoemde datum.